

สรุปรายงานผลการเข้าร่วมโครงการอบรมหลักสูตร ความปลอดภัยในการทำงานสำหรับลูกจ้างตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔ (มาตรา ๑๖) วันที่ ๒๙ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เวลา ๐๙.๐๐ -๑๖.๓๐ น. (๖.๕๐ ชั่วโมง) วิทยากร โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลักษณะณีย์ บุญขาว

จัดโดย สำนักงานอธิการบดี สำนักงานบริหารกายภาพและสิ่งแวดล้อม
สถานที่ ห้องประชุมศรีเมืองใหม่ อาคารสำนักงานอธิการบดีหลังที่ ๒ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

๑. ความรู้พื้นฐานด้านความปลอดภัยสำหรับพนักงาน อุบัติเหตุและการป้องกัน

๑.๑ กรอบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยฯ

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization, ILO) สนับสนุนให้พัฒนาการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในการทำงาน โดยมี

- การดูแลจัดการให้มีสภาพอันตรายและความเสี่ยงน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้
- สร้างเสริมวัฒนธรรมเชิงป้องกันด้านความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในทุก

๑.๒ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง การกระทำหรือสภาพการทำงานซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัยอันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน

๑.๓ เหตุการณ์เกือบเกิดเป็นอุบัติเหตุ (Near miss) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ไม่มีผู้ใดตั้งใจให้เกิด เมื่อเกิดขึ้นแล้วไม่มีผลของการบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือทรัพย์สินเสียหาย

๑.๔ อุบัติการณ์ (Incident) หมายถึง เหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ เมื่อเกิดขึ้นแล้วมีผลให้เกิดอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกือบเกิดเป็นอุบัติเหตุ รวมถึงการ เจ็บป่วยจากการทำงาน

๑.๕ สภาพแวดล้อมในการทำงานและสภาพการทำงานที่เป็นอันตราย

- ทางกายภาพ แสงสว่าง รั้งสี เสียงดัง ความสั่นสะเทือน
- ทางชีวภาพ ความร้อน ความเย็น ความดัน
- ทางเคมี ไวรัส แบคทีเรีย เชื้อรา ไร ก๊าซ ไอ ฝุ่น คิวบิก ฝุ่น พยาธิ สัตว์ต่างๆละออง ของสารเคมี
- ทางจิตวิทยาสังคม ตำแหน่งงาน สัมพันธภาพ ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ชั่วโมงการทำงาน
- ทางกายศาสตร์ ท่าทางการทำงาน การยก การทำงานซ้ำซาก

๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องพระราชบัญญัติ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.๒๕๕๔ สารสำคัญ เช่น

มาตรา ๔ “ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน” หมายความว่า การกระทำ หรือสภาพการทำงานซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัยอันเนื่องมาจากการทำงานหรือเกี่ยวกับการทำงาน

มาตรา ๖ ให้นายจ้างมีหน้าที่จัดและดูแลสถานประกอบกิจการและลูกจ้างให้มีสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของลูกจ้างมิให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ และสุขภาพอนามัย ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนายจ้างในการดำเนินการและส่งเสริมด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ลูกจ้างและสถานประกอบกิจการ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างทำงานในสภาพการทำงานหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่อาจทำให้ลูกจ้างได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัย ให้นายจ้างแจ้ง ให้ลูกจ้างทราบถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานและแจกคู่มือปฏิบัติงานให้ลูกจ้างทุกคนก่อนที่ ลูกจ้างจะเข้าทำงาน เปลี่ยนงาน หรือเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

มาตรา ๑๖ ให้นายจ้างจัดให้ผู้บริหาร หัวหน้างาน และลูกจ้างทุกคนได้รับการฝึกอบรมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อให้บริหารจัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานได้อย่างปลอดภัย

... เป็นต้น

๓. วิทยากรให้ร่วมกิจกรรมในการสรุปสาระสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยข้าพเจ้าได้จัดอยู่ในกลุ่มรับผิดชอบกฎหมายอัครศิษย์ และเป็นผู้นำเสนอสรุปผล กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน
เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕

สาระสำคัญ เช่น

๑. การดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยและการรายงานให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔๐ ของจำนวนลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบการรับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น โดยให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม
 ๒. ให้นายจ้างจัดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย ดังต่อไปนี้
 - (๑) สถานประกอบการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างปานกลาง ต้องจัดให้มีการบริหารงานโดยกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและระงับอัคคีภัย และมีผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกทั้งระบบโดยเฉพาะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ประจำสถานประกอบการตลอดเวลาที่มีการประกอบกิจการ
 - (๒) ต้องจัดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดับเพลิง การปฐมพยาบาล และการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน
 ๓. ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างฝึกซ้อมอพยพหนีไฟออกจากอาคารไปตามเส้นทางหนีไฟตามที่กำหนดไว้
 ๔. ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างทุกคนฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟพร้อมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ให้ลูกจ้างของนายจ้างทุกรายที่ทำงานอยู่ในอาคารเดียวกันและในวันและเวลาเดียวกันทำการฝึกซ้อมพร้อมกัน และก่อนการฝึกซ้อมไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ให้นายจ้างส่งแผนการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกซ้อมต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อให้ความเห็นชอบ
 ๕. ในกรณีที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟตามวรรคหนึ่งได้เอง จะต้องให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกซ้อม
- ... เป็นต้น

๔. การประเมินความเสี่ยงและอันตรายในการทำงาน JSA JOB SAFETY ANALYSIS

คือ การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย เป็นวิธีการวิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอนเพื่อหาว่าในแต่ละขั้นตอนนั้นมีอันตรายอะไรบ้าง จากนั้นจึงหาวิธีการและหามาตรการป้องกันอันตรายในแต่ละขั้นตอนนั่นเอง ปัจจุบัน JSA เป็นเครื่องมือที่นิยมนำมาใช้ในทำขั้นตอนการทำงาน (WI) แต่ JSA นั้นยังไม่ใช่การประเมินความเสี่ยงเต็มรูปแบบเสียทีเดียวเป็นเพียงการวิเคราะห์อันตรายในแต่ละขั้นตอนของการทำงานเท่านั้น

JSA หรือ JHA นั้น จะวิเคราะห์อันตรายที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานเครื่องจักร หรือ อุปกรณ์ (Hard ware)

วิธีการปฏิบัติงาน (Soft ware)

ตัวผู้ปฏิบัติงาน (Human ware)

เพื่อหาความเป็นอันตรายในแต่ละเรื่องโดยแยกขั้นตอนอย่างละเอียด จากนั้นก็หาวิธีการ จัดการป้องกัน หรือ ควบคุมความเสี่ยงอันตรายเหล่านั้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัยในทุกขั้นตอนการทำงาน

๕. หลักการยกเคลื่อนย้ายวัสดุอย่างปลอดภัย

๑. ตัวอย่าง การยกกล่อง ด้วยคน

อย่าใช้แรงออกจากหลัง เพราะหลังคือศูนย์รวมของเส้นประสาท

ต้องใช้แรงจากต้นขา ท่อนบน ซึ่งเป็นกล้ามเนื้อที่ใหญ่ที่สุด ใช้แขนเป็นตัวพยุง

- ประเมินน้ำหนักจากของที่จะยก ว่าสามารถยกคนเดียวได้ หรือต้องให้คนช่วย หรืออุปกรณ์ช่วย
- การยก นั่งลง จับของให้มั่น ให้ของใกล้ตัวที่สุด หลังตรง/การวาง ให้นั่งลงแบบเดิม /การในยก หรือวาง ห้ามโค้งหลังเพราะเป็นวิธีที่ผิด
- กฎหมายฯ กำหนด อายุ ๑๘ ปี ยกของหนักไม่เกิน ๒๕ kg /ชาย ๕๕ kg

๖. การใช้อุปกรณ์ เช่น รถยก เป็นต้น

๗. การยศาสตร์ คือ ศาสตร์ในการจัดการดูแลคนให้มีความสุขในการทำงาน ปัจจุบันให้ความสำคัญกับคน ต้องจัดงานให้เหมาะสมกับคน

วิธีการจัดการความเสี่ยงด้านการยศาสตร์

๑. ต้องทำลักษณะท่าทางที่ถูกต้อง

- การนั่ง นั่งหลังตรง ขาวางราบกับพื้น นั่งให้เต็มท่อนอกเก้าอี้ หลังตรงพิงสนิทกับพนัก เลือกโต๊ะที่มีความสูงพอดี ไม่ต่ำและสูงจนมากเกินไป
- ไม่ควรทำงานที่อยู่ในท่าเดียวเป็นเวลานาน
- ควรเปลี่ยนท่าทาง ชยับตัวบ้าง
- หากไม่จัดการอาจเกิด ออฟฟิศซินโดรม

๘. การค้นหาสารเคมี โดยค้นหาคำว่า โซดาไฟ SDS

https://image.makewebeasy.net/makeweb/o/j๒LgM๑KPJ/Document/SDS_๐๑๔_Sodium_Hydr oxide_๕๐_.pdf